

مجتمع آموزش عالی فقه

مدرسه عالی فقه و اصول

رساله علمی سطح چهار رشته فقه و اصول

احکام کیفری پولشویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان

استاد راهنما:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر حسن آقا نظری

استاد مشاور:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید حسن عابدیان

طلبه:

محمود حسین حیدری

اسفند ماه / ۱۳۹۴

پایان نامه

*مسئولیت مطالب مندرج در این رساله به عهده نویسنده می‌باشد.
*هرگونه استفاده از این رساله با ذکر منبع، بلااشکال است و نشر آن
در داخل کشور منوط به اخذ مجوز از جامعة المصطفیٰ عليه السلام العالمية است.

اهداء

به پیشگاه مولایمان، حضرت بقية الله الاعظم، ارواحنا له الفداء، همان که نه مولا بلکه جان و روح
وهویت ماست. امید که چشم منتظر ما به رؤیت جمالش روشن شود!

سپاس و تشکر

حمد و ثنای فروان و سپاس خدایی را که «علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم». درود و سلام بر پیامبر رحمت حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم) و خاندان پاک و مطهرش، بویژه امام زمان ما حضرت حجة بن الحسن المهدي (عجل الله تعالی فرجه) که «بیمنه رزق الوری و بوجوده ثبتت الارض و السماء». و همچنین درود می فرستم بر روح پر فتوح رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (رضوان الله علیه) که سفره عظیم مادی و معنوی ای - بنام حوزه ی علمیه قم - را برای شاگردان مکتب اهل بیت، گسترانید که در طول تاریخ سابقه نداشته و نخواهد داشت.

تقدیر و تشکر می کنم از اساتید محترم حجج اسلام، دکتر آقا حسن نظری و دکتر سید حسن عابدیان (زید عزه ما) که زحمت کشیدند و مسئولیت راهنمایی و مشاوره ی رساله را به عهده گرفتند. و همچنین از همه ی مسئولین اساتید و کارمندان محترم جامعه المصطفی العالمیه بویژه از مسئولین، اساتید و کارمندان محترم مجتمع آموزش عالی فقه و اصول، تشکر می کنم. همچنین تشکر می کنم از خانواده و همسرم که در نامالیقات و سختی ها پشت پناه و مددگار ما بودند. و پدر و مادرم که بارنج و محن ما را بزرگ کردند و به اینجا رساندند. همچنین از برادر ارجمند حجة الاسلام دکتر سید مشتاق الحلوکه در تهیه ی منابع اهل سنت زحمات فروانی متحمل شده است، صمیمانه تشکر می کنم.

چکیده‌ی بحث:

پول شویی مجموع عملیاتی است که موجب می شود جلوه ای مشروع و قانونی به اموال نامشروع و غیر قانونی داده شود. این پدیده یکی از جرائم سازمان یافته ی فراملی است که دارای آثار و عوارض زیانباری در سطح بین المللی و داخلی در زمینه های اجتماعی، سیاسی، امنیتی، اقتصادی و فرهنگی می باشد. وبه همین خاطر بسیاری از کنوانسیون های بین المللی از جمله کنوانسیون پیمان نامه وین (۱۹۸۸)، اعلامیه کمیته بال (۱۹۸۸)، پیمان نامه شورای اروپا (۱۹۹۱)، قانون نمونه سازمان ملل متحد (۱۹۹۵) و... و آخرین اقدامات جدی بین المللی به منظور تدوین راهکارهایی برای مبارزه با معضل جهانی پولشویی، عبارت است از «پیمان نامه مبارزه با جرم سازمان یافته فراملی».

این پیمان نامه در دسامبر ۲۰۰۰ توسط سازمان ملل تدوین شد. براساس ماده یک این پیمان نامه، هدف از تدوین آن تقویت همکاری به منظور پیشگیری و مبارزه موثرتر با جرایم سازمان یافته است. ماده ۵ این پیمان نامه، مشارکت در گروه جرائم سازمان یافته را جرم اعلام کرده است و ماده ۶ آن نیز پولشویی عواید حاصل از جرم سازمان یافته را جرم شناخته است.

در تعریف جرم پولشویی در پیمان نامه مزبور بر ارتباط جرائم مذکور به قاچاق مواد مخدر و نیز ارتباط جرم پولشویی با جرائم سازمان یافته در سطح بین المللی تاکید شده است. در موارد ۷ و ۸ این پیمان نامه تدابیری برای مبارزه با پولشویی و همچنین مجازاتهایی برای فساد مالی پیشنهاد شده است. آن چه در این رساله ی فراروبه عنوان، احکام کیفری پول شویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان، مورد بحث و بررسی قرار گرفته شامل چهار فصل به شرح زیر است:

فصل اول، به تعاریف مفاهیم و روند تاریخی این پدیده، انواع، روشها، شیوه ها، مصادیق، از منظر حقوق موضوعه، از جمله قانون پاکستان اختصاص دارد.

فصل دوم، ادله ی حرمت و جرم انگاری پول شویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان مورد بحث و بررسی قرار داده جرم و حرمت آن نتیجه گرفته شده است. زیرا از مصادیق، افساد فی الارض، اکل مال به باطل، اکل سحت، نافرمانی از اطاعت ولی امر و حاکم اسلامی، اضرار به جوامع بشری، مخالف نظم و مصالح عمومی، مخل مصالح خمس و مقاصد شریعت و... و مخالف قانون مبارزه با پولشویی پاکستان، است.

فصل سوم، مبانی فقهی و حقوقی احکام کیفری و قلمروی مجازات جرم پول شویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان مورد تجزیه و تحلیل قرار داده، در برخی موارد جرم پول شویی را مصداق افساد فی الارض، و پولشویان را مصداق مفسد فی الارض دانسته، اعمال کیفر و مجازات حدی افساد فی الارض درباره ی آنان قابل توجیه دانسته است. مانند پول شویی از طریق قاچاق اسلحه و کالا، قاچاق انسان، قاچاق موادمخدر، و دارو های روان گردان و... که عموماً بطور سازمانی و گروهی و احیاناً به صورت مسلحانه انجام می گیرد و یا این که پولشویی به صورت عادی در آید و دین، جان، مال و عرض و یا نظم و امنیت عمومی جامعه را به خطر بیندازد. و اما اگر در مواردی نتواند عنوان مفسد فی الارض را بر پول شویان تطبیق داد، آنان را به کیفر و مجازات تعزیری مجازات کرد.

فصل چهارم، ادله فقهی، حقوقی جرم انگاری و احکام کیفری معاونت بر جرم پولشویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان مورد بحث قرار گرفته جرم و حرمت آن نتیجه گرفته شده است. برای این که مصداق اعانت بر اثم و عدوان، و مخالف قانون مبارزه با پولشویی پاکستان، مصوب ۲۰۱۲م) است و کیفر و مجازات معاونت و شریک جرم پولشویی را مانند مجازات فاعل مستقل دانسته شده است، برای این که همگی در عنصر مادی گناه دخالت دارند و شریک جرم اند.

واژگان کلیدی:

پولشویی، جرم انگاری، احکام کیفری، فقه اسلامی، قانون پاکستان، قواعد فقهی، اکل مال به باطل، اعانت بر اثم و عدوان.

لاتین: anti، money laundering، transfer، Pakistan lawpenal code

فهرست مطالب

۱	چکیده‌ی بحث:	۱
۲	واژگان کلیدی:	۲
۱	مقدمه	۱
۱	فصل اول: مباحث مقدماتی	۱
۵	گفتار اول: کلیات	۵
۵	۱- تعریف مسئله و تبیین موضوع تحقیق	۵
۵	۲- بیان سؤال اصلی و سؤال‌های فرعی تحقیق	۵
۶	۳- سابقه و ضرورت انجام تحقیق	۶
۷	۴- فرضیه‌های تحقیق	۷
۷	۵- هدف تحقیق	۷
۸	۶- روش تحقیق	۸
۸	۷- قلمرو (زمانی و مکانی) تحقیق:	۸
۹	گفتار دوم: مفاهیم	۹
۹	۱- مفهوم پول شویی (MONEY LAUNDERING)	۹
۹	۱-۱ - مفهوم پول شویی (Money laundering) در حقوق موضوعه	۹
۱۱	۱-۲ - پول شویی در قانون پاکستان	۱۱
۱۲	۱-۳ - تعریف پول شویی در فقه اسلامی	۱۲
۱۴	۲- مصادیق پول شویی	۱۴
۱۵	۳- تبیین واژه‌ها و مفاهیم مرتبط با مفهوم پول شویی	۱۵
۱۵	۳-۱ - اختلاس، انتهاب و احتراس	۱۵
۱۵	۳-۱-۱ - معنای لغوی اختلاس و...	۱۵
۱۶	۳-۱-۲ - معنای اصطلاحی اختلاس	۱۶
۱۶	۳-۱-۲-۱ - اختلاس از دیدگاه فقهای شیعه	۱۶

فهرست مطالب

- ۱۷-۲-۱-۳- اختلاس از دید گاه فقهای اهل سنت..... ۱۷
- ۱۸-۲-۳- استلاب..... ۱۸
- ۱۸-۱-۲-۳- معنی لغوی استلاب..... ۱۸
- ۱۸-۲-۲-۳- معنی اصطلاحی استلاب..... ۱۸
- ۱۸-۳-۳- اختطاف..... ۱۸
- ۱۹- معنای لغوی واصطلاحی اختطاف..... ۱۹
- ۱۹-۴-۳- احتیال..... ۱۹
- ۱۹-۵-۳- ارتشا: (رشوة BRIBERY)..... ۱۹
- ۱۹-۱-۵-۳- معانی لغوی رشوه..... ۱۹
- ۲۰-۲-۵-۳- رشوه از نظرگاه فقها..... ۲۰
- ۲۲- نتیجه بحث..... ۲۲
- ۲۲-۶-۳- سرقه..... ۲۲
- ۲۲- معنای لغوی واصطلاحی سرقت..... ۲۲
- ۲۳-۷-۳- طرار..... ۲۳
- ۲۳-۱-۷-۳- معنای لغوی واصطلاحی طرار..... ۲۳
- ۲۳-۸-۳- غلول (خیانت)..... ۲۳
- ۲۳-۱-۸-۳- معنای لغوی واصطلاحی غلول..... ۲۳
- ۲۴-۹-۳- مینج و مرقد..... ۲۴
- ۲۴-۱-۹-۳- معنای لغوی مینج و مرقد..... ۲۴
- ۲۴-۲-۹-۳- معنای اصطلاحی مینج و مرقد..... ۲۴
- ۲۴-۴- تعریف فقه..... ۲۴
- ۲۴-۱-۴- تعریف لغوی فقه..... ۲۴
- ۲۵-۲-۴- تعریف اصطلاحی فقه..... ۲۵
- ۲۷-۵- تعریف حکم..... ۲۷
- ۲۷-۱-۵- تعریف لغوی حکم..... ۲۷
- ۲۸-۲-۵- تعریف اصطلاحی حکم..... ۲۸

فهرست مطالب

۳۰	۶- تعریف قانون (LAW)
۳۰	۶-۱- تعریف لغوي قانون
۳۲	۶-۲- تعریف اصطلاحی قانون
۳۴	۷- تعریف کیفر و مجازات
۳۴	۷-۱- تعریف لغوي کیفر و مجازات
۳۵	۷-۲- تعریف اصطلاحی کیفر و مجازات
۳۵	۸- تعریف حکم کیفری
۳۶	گفتار سوم: تاریخچه، انواع، شیوه ها و مراحل پول شویی
۳۶	۱- تاریخچه ی پول شویی
۳۷	۲- اقسام پول شویی
۳۷	۲-۱- پول شویی سرخ (dirty money)
۳۷	۲-۲- پول شویی سیاه (black money):
۳۷	۲-۳- پول شویی خاکستری (gray money)
۳۸	۲-۴- پول شویی درونی
۳۸	۲-۵- پول شویی بیرونی
۳۸	۲-۶- پول شویی مهار شونده
۳۸	۲-۷- پول شویی وارد شونده
۳۸	۳- شیوه های پول شویی
۴۰	۴- مراحل و فرایند پولشویی
۴۰	۴-۱- مکان یابی یا جایگذاری (Placement)
۴۱	۴-۲- لایه چینی یا لایه گذاری (LAYERING)
۴۲	۴-۳- درهم آمیزی یا یکپارچه سازی (INTEGRATION)
۴۳	نتیجه ی بحث
۴۳	۵- مشاغل در معرض سوء استفاده
۴۳	۵-۱- سیستم بانکی
۴۳	۵-۲- سیستم بانکی موازی (سیستم حواله ای)

فهرست مطالب

۴۴	۳-۵- صرافیهها
۴۴	۴-۵- بازار سهام (بی نام) و اوراق قرضه
۴۴	۵-۵- دفاتر اسناد رسمی
۴۴	۶-۵- بنگاههای خیریه
۴۴	۷-۵- آژانس های مسافرتی و شرکت های حمل و نقل
۴۵	۸-۵- شرکتهای بیمه
۴۵	۹-۵- عرضه کنندگان کالاهای گران قیمت
۴۵	۱۰-۵- قمارخانه ها و کازینوها
۴۵	۱۱-۵- تاسیس شرکت سرمایه گذاری مسکن
۴۵	۱۲-۵- افتتاح حساب با هویت مجعول
۴۶	۶- ویژگی های پول شویی
۴۸	فصل دوم: ادله ی مجرمانه بودن فعل پولشویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان
۴۹	مقدمه
۵۳	۱- ادله ی مجرمانه بودن فعل پولشویی از منظر فقه اسلامی
۵۴	گفتار اول: آیات
۵۴	۱- آیات حرمت اکل مال به باطل
۵۴	۱-۱- بیان و ترجمه آیات
۵۵	۱-۲- توضیح مفردات آیات
۵۵	۱-۲-۱- معنای «اکل»
۵۵	۱-۲-۱-۱- معنای لغوی اکل
۵۶	۱-۲-۱-۲- معنای اصطلاحی اکل (نظر فقها و مفسرین)
۵۹	۱-۲-۲- معنای مال { WEALTH }
۵۹	۱-۲-۲-۱- معنای لغوی و اصطلاحی مال
۶۰	۱-۲-۲-۲- نظر مفسران
۶۱	۱-۲-۲-۳- معنای حقوقی مال
۶۱	۱-۲-۳- اقسام اموال

فهرست مطالب

۶۳	۱-۱-۳-۱-۱-معنای «باطل»
۶۳	۱-۱-۳-۱-۱-۱-معنای لغوی باطل
۶۳	۱-۱-۳-۱-۱-۲-دیدگاه مفسران در باره اکل مال به باطل
۷۳	۱-۱-۳-۱-۱-۳-دیدگاه فقها درباره اکل مال بالباطل
۷۸	۱-۱-۳-۱-۱-۴-انواع و اقسام باطل (باطل شرعی و عرفی)
۸۳	نتیجه بحث
۸۴	۱-۱-۳-۱-۱-۴-تطبیق موضوع
۹۰	۱-۲-آیات حرمت اعتداء
۹۰	۱-۲-۱-ترجمه و بیان آیه
۹۱	۱-۲-۲-معنای لغوی «اعتداء»
۹۲	و معنای اصطلاحی - و فقهی نیز - عین همان معنای لغوی است
۹۲	۱-۲-۳-نظر فقها و مفسران
۹۵	۱-۲-۴-تطبیق موضوع
۹۶	۱-۳-آیات افساد فی الارض
۹۶	۱-۳-۱-ترجمه و بیان آیات
۹۹	۱-۳-۲-معنای لغوی محاربه
۱۰۰	۱-۳-۳-معنای اصطلاحی محاربه (دیدگاه مفسران)
۱۰۴	۱-۳-۴-معنای لغوی افساد فی الارض
۱۰۶	۱-۳-۵-معنای اصطلاحی افساد فی الارض
۱۰۶	۱-۳-۶-دیدگاه فقها و مفسرین
۱۱۰	نتیجه بحث
۱۱۱	۱-۳-۷-دیدگاههای فقها درباره ی ارتباط بین محاربه و افساد فی الارض
۱۱۳	۱-۳-۸-تطبیق موضوع
۱۱۳	۱-۴-آیه حرمت غلول (ومن یغلل یات بما غل یوم القیامه)
۱۱۴	۱-۴-۱-ترجمه و بیان آیه
۱۱۴	۱-۴-۲-معنای لغوی غلول

فهرست مطالب

- ۱۱۵..... ۳-۴-۱- معنای اصطلاحی غلول(دیدگاه فقها و مفسرین).....
- ۱۱۸..... ۴-۴-۱- تطبیق موضوع.....
- ۱۱۹..... ۵-۱- آیات اکل سحت (GOTTEN PROPERTY).....
- ۱۱۹..... ۱-۵-۱- ترجمه و بیان آیات.....
- ۱۲۰..... ۲-۵-۱- معنای لغوی سحت.....
- ۱۲۱..... ۳-۵-۱- معنای اصطلاحی سحت (دیدگاه فقها و مفسرین).....
- ۱۲۸..... ۴-۵-۱- تطبیق موضوع.....
- ۱۳۲..... ۶-۱- آیه ی اولوالأمر.....
- ۱۳۲..... ۱-۶-۱- ترجمه و بیان آیه.....
- ۱۳۲..... ۲-۶-۱- نظر مفسران.....
- ۱۳۴..... ۳-۶-۱- تطبیق موضوع.....
- ۱۳۵..... ۷-۱- آیات « وَیَجِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَیُحَرِّمُ عَلَیْهِمُ الْحَبَائِثَ ».....
- ۱۳۵..... ۱-۷-۱- ترجمه و بیان آیات:.....
- ۱۳۶..... ۱-۷-۱-۱- نظر فقها و مفسرین.....
- ۱۳۷..... ۲-۷-۱-۲- تطبیق موضوع.....
- ۱۴۰..... گفتار دوم: روایات.....
- ۱۴۰..... ۱-۲- جمله ای از خطبه پانزده نهج البلاغه.....
- ۱۴۱..... تطبیق موضوع.....
- ۱۴۳..... ۲-۲- روایتی از امام حسن عسکری علیه السلام.....
- ۱۴۴..... تطبیق موضوع.....
- ۱۴۴..... ۳-۲- روایت دعایم الاسلام از امام صادق علیه السلام.....
- ۱۴۴..... تطبیق موضوع.....
- ۱۴۵..... ۴-۲- روایات وارده در باب غلول.....
- ۱۴۵..... تطبیق موضوع.....
- ۱۴۶..... ۵-۲- روایات وارده در ابواب مختلف فقه.....
- ۱۴۷..... ۷-۲- روایات وارده در ابواب مکاسب محرمه.....

فهرست مطالب

- تطبيق موضوع ۱۴۷
- ۸-۲- روایات وارد ه در ابواب حرمت خمر و مسکرات ۱۴۸
- تطبيق موضوع ۱۵۰
- ۹-۲- جملاتی از خطبه ی حجة الوداع ۱۵۱
- تطبيق موضوع ۱۵۲
- ۱۰-۲- احادیث وارد ه در باب احتیال ۱۵۲
- تطبيق موضوع ۱۵۲
- ۳- گفتار سوم: قواعد فقهیه ۱۵۴
- ۱-۳- قاعده ی لا ضرر ۱۵۴
- ۱-۳-۱- معنای لغوی واصطلاحی قاعده ۱۵۵
- ۲-۳-۱- نظریه ی مختار ۱۵۶
- ۳-۳-۱- دیدگاهها در مفاد قاعده (نهی ونهی) ۱۵۷
- ۴-۳-۱- تطبيق موضوع ۱۵۹
- ۲-۳- قاعده ی حفظ نظام ومصالح جامعه ۱۶۱
- تطبيق موضوع ۱۶۲
- ۴-۳- مصلحت گرایی ۱۶۲
- تطبيق موضوع ۱۶۳
- ۵-۳-۱- اصل حفظ مصالح خمس ۱۶۴
- ۱-۳-۵- مفاد اصل ۱۶۴
- ۲-۳-۵- تطبيق بر موضوع ۱۶۵
- ۶-۳- اصل ضمان ید متعاقبه ۱۶۷
- ۱-۳-۶- مفاد اصل ۱۶۷
- ۲-۳-۶- تطبيق بر موضوع ۱۶۷
- ۷-۳- قاعده ی «ما یبنی علی باطل فهو باطل» ۱۶۷
- ۴- دلیل عقلي بر حرمت پولشویی ۱۶۸
- بیان دلیل عقلي و تطبيق موضوع ۱۶۸

فهرست مطالب

گفتارچهارم: تعارض جرم انگاری پولشویی با برخی از اصول وقواعد فقهی	۱۷۰
۱- تعارض ضررین	۱۷۰
حل تعارض ضررین	۱۷۰
۲- قاعده ید	۱۷۱
حل تعارض	۱۷۲
۳- قاعده سوق	۱۷۳
حل تعارض	۱۷۵
۴- قاعده صحت	۱۷۵
حل تعارض	۱۷۷
۵- قاعده ی تسلیط یا سلطنت و بیان آن	۱۷۷
۶- اصل براءت	۱۷۸
۷- اصل ممنوعیت تجاوز و تجسس به حریم خصوصی اشخاص	۱۷۹
حل تعارض	۱۷۹
نظریه ی مختار	۱۸۰
۲- ادله ی مجرمانه بودن فعل پولشویی از منظر قانون پاکستان	۱۸۲
۱- عنوان، محدوده، آغاز. (short ' title)	۱۸۴
۲- تعاریف: ('Definitions) (توضیح اصطلاحات موجود در قانون مصوب)	۱۸۴
۳- جرم پولشویی (وملاک جرم)	۱۸۷
۴- ارکان و عناصر جرم پولشویی	۱۸۹
۱-۷- عنصر قانونی	۱۸۹
۲-۷- عنصر مادی	۱۹۰
۳-۷- عنصر روانی	۱۹۱
۴-۷- عنصر شرعی و فقهی	۱۹۱
نتیجه ی بحث	۱۹۲
فصل سوم: احکام کیفری شیوه های موجود پولشویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان	۱۹۳
مقدمه	۱۹۴

فهرست مطالب

گفتار اول: احکام کیفری پولشویی از منظر فقه اسلامی و ادله ی آن.....	۲۰۱
۱- دیدگاه‌درباره ی کیفر پول شویی	۲۰۱
دیدگاه اول.....	۲۰۱
دید گاه دوم.....	۲۰۶
دید گاه مختار.....	۲۰۶
۲- دید گاه‌ها در باره ی قلمروی کیفر پول شویی	۲۰۷
دید گاه اول.....	۲۰۷
دید گاه دوم.....	۲۰۷
دید گاه مختار.....	۲۰۷
گفتار دوم: کیفر جرم پول شویی از منظر فقه اسلامی.....	۲۰۹
۱-کیفر حدی	۲۰۹
۱-۱- کیفر حدی افساد فی الارض و بیان آن	۲۰۹
۱-۱-۱- کیفر حدی افساد فی الارض مقتضای آیات افساد فی الارض	۲۰۹
۱-۱-۲- کیفر حدی افساد فی الارض مقتضای نظام کیفری اسلام.....	۲۱۴
۱-۱-۳- کیفر حدی افساد فی الارض لازمه ی اصل حفظ مصالح خمس.....	۲۱۵
۱-۱-۴- کیفر حدی افساد فی الارض مقتضای درک عقل.....	۲۱۶
۲- کیفر حدی محارب.....	۲۱۶
۳-کیفر حدی سارق و ادله ی آن همراه با نقد و بررسی	۲۱۷
۱- روایات	۲۱۷
تطبیق موضوع	۲۱۸
۲- قیاس اولویت و بیان آن.....	۲۱۸
۲- کیفر تعزیری.....	۲۲۲
گفتار سوم : ادله ی کیفر تعزیری پول شویی از منظر فقه اسلامی	۲۲۳
۱- آیات	۲۲۳
۱-۱- آیات اعتداء و تطبیق موضوع	۲۲۳
۱-۲- آیات غلول (وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) و تطبیق آن	۲۲۳

فهرست مطالب

- ۳-۱- آیهی « وَیُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَیُحَرِّمُ عَلَیْهِمُ الْحَبَائِثَ » و تطبیق موضوع ۲۲۴
- ۴-۱- آیهی «من یعمل سوءا یجز به » و تطبیق موضوع ۲۲۴
- ۵- ۱- آیه ی اولوالامرو تطبیق موضوع ۲۲۴
- ۶-۱- آیات حرمت آکل مال بالباطل واکل سحت و تطبیق موضوع ۲۲۵
- ۲-۲- روایات در ابواب مختلف فقه ۲۲۵
- تطبیق موضوع ۲۲۷
- ۳-۱- سیره ۲۲۷
- ۱- ۳-۱- سیره ی پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۲۲۸
- ۱-۱- ۳-۱- تعزیر بوسیله ضرب ۲۲۸
- ۲-۱- ۳-۱- تعزیر بوسیله حبس ۲۲۸
- ۲-۳-۱- سیره ی حضرت علی عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ۲۲۹
- تعزیر بوسیله ضرب وحبس ۲۲۹
- ۳-۳- ۱- سیره ی خلفای راشدین و فعل صحابه ۲۳۰
- ۴-۱- عقل ۲۳۰
- بیان دلیل عقلي و تطبیق موضوع ۲۳۰
- گفتار چهارم: قلمرو کیفر و مجازات پول شویی در فقه اسلامی ۲۳۱
- نتیجه ی بحث ۲۳۶
- گفتار پنجم: احکام کیفری شیوه های پولشویی در قانون پاکستان و ادله ی آن ۲۳۷
- فصل چهارم : احکام کیفری معاونت بر پولشویی از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان ۲۴۰
- مقدمه ۲۴۱
- گفتار اول: ادله ی حرمت و جرم انگاری معاونت بر پولشویی از منظر فقه اسلامی ۲۴۶
- ۳-۱- معنای لغوی اثم ۲۴۶
- ۴-۱- معنای لغوی اعانه ۲۴۶
- ۵-۱- معنای اصطلاحی بر، اثم، وعدوان و اعانه (دیدگاه فقها و مفسرین) ۲۴۷
- ۶-۱- مفاد قاعده ۲۵۴
- تطبیق موضوع ۲۵۵

فهرست مطالب

- ۲- قاعده ی «ما حرم أخذہ حرم إعطاؤه» ۲۵۹
- ۴- دلیل عقلی و بیان آن ۲۶۰
- گفتار دوم: احکام کیفری معاونت بر پولشویی از منظر فقه اسلامی و ادله ی آن ۲۶۲
- ۱- کیفر حدی ۲۶۴
- ۲- کیفر تعزیری ۲۶۷
- ۳- قلمروی مجازات تعزیری معاونت بر پول شویی ۲۶۷
- گفتار سوم: ادله ی حرمت و جرم انگاری معاونت بر پولشویی از منظر قانون پاکستان ۲۶۸
- گفتار چهارم: احکام کیفری معاونت بر پولشویی در قانون پاکستان ۲۷۰
- خلاصه و نتیجه بحث ۲۷۲
- فهرست منابع و مآخذ ۲۸۰
- (الف) فهرست کتابهای عربی ۲۸۰
- (ب) فهرست کتاب های فارسی: ۲۹۰
- (ج) فهرست کتاب های اردو ۲۹۱
- (د) فهرست کتاب های انگلیسی ۲۹۲
- (ه) فهرست پایان نامه ها ۲۹۲
- (الف) پایان نامه های عربی ۲۹۲
- (ب) : پایان نامه های فارسی ۲۹۳
- (و) فهرست مقالات ۲۹۳
- (الف) فهرست مقالات عربی ۲۹۳
- (ب) فهرست مقالات فارسی ۲۹۴
- (ز) سایت های اینترنتی ۲۹۶
- (ح) فرهنگ نامه ها ۲۹۷
- (الف): عربی ۲۹۷
- (ب): فارسی ۲۹۸

مقدمه

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين، واللعن على أعدائهم اجمعين.

یکی از پدیده‌هایی که بشر از بدو تولد با آن همراه بوده و به اشکال گوناگون تجربه کرده است، جرم می‌باشد. این پدیده به مرور زمان رشد و تکامل یافته و هر روز در چهره‌های جدیدی ظاهر شده است، به نحوی که ممکن است در طول زمان از لحاظ ماهیت تفاوت چندانی نکرده باشد، ولی از لحاظ نحوه ارتکاب یا تعداد مرتکبین دچار تحولاتی شده باشد که برای جامعه بسیار خطرناک‌تر از پیش جلوه کند.

آنچه در اینجا مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد، چهره بسیار خطرناک‌تری از نوعی جرایم یعنی جرم پول شویی است. این پدیده یکی از جرائم سازمان یافته ملی است که دارای آثار و عوارض زیانباری در سطح بین‌المللی و داخلی در زمینه‌های اجتماعی، سیاسی، امنیتی، اقتصادی و فرهنگی می‌باشد. که پیش از این نیز وجود داشته‌اند، ولی حدود سه دهه است که در حوزه حقوق جزا و جرم‌شناسی مورد توجه قرار گرفته‌اند و محافل ملی و بین‌المللی مختلف به آن پرداخته‌اند.

پولشویی به عنوان یک جرم در دهه ۱۹۸۰ بویژه در مورد عواید حاصل از قاچاق موادمخدر و داروهای روان‌گردان مورد توجه کشورهای غربی قرار گرفت. این امر به دلیل آگاهی کشورهای مزبور از سودهای کلان حاصل از این فعالیت مجرمانه و نگرانی آنها درباره گسترش مصرف موادمخدر در جوامع غربی بود که انگیزه مبارزه با فروشندگان موادمخدر را برای دولت‌ها از طریق تدوین قوانینی که آنها را از عواید غیرقانونی محروم کند به وجود آورد. مهمترین و اساسی‌ترین مستندات بازتاب دهنده کوشش‌های فراگیر بین‌المللی به شرح زیر است:

پیمان نامه وین اولین سند بین‌المللی است که در آن تعریفی دقیق از پولشویی ارائه شده و راه‌هایی برای محروم کردن اشخاص دست‌اندرکار قاچاق موادمخدر از عواید فعالیت‌های مجرمانه آنها و در نتیجه کاهش انگیزه آنان برای ادامه این فعالیت‌ها پیشنهاد شده است.

اعلامیه کمیته بال در سال ۱۹۸۸ برای جلوگیری از کاربرد مجرمانه شبکه بانکی به قصد پولشویی به امضا رسید.

تشکیل نیروی ویژه اقدام مالی در نشست پاریس به وسیله هفت کشور به منظور تدوین یک دستورالعمل هماهنگ بین المللی برای مبارزه با پولشویی تاسیس شد.

گزارش گروه کاری اقدام مالی برای مبارزه با پولشویی (THE FATF REPORT ۱۹۹۰) که فرضیه آن شناسایی و تدوین راهکارهای مناسب برای مبارزه با پولشویی است و در این راستا با انتشار رویکردهای سیاسی و توصیه هایی در این باره کشورهای جهان را به همکاری بین المللی فرا می خواند.

آخرین اقدامات جدی بین المللی به منظور تدوین راهکارهایی برای مبارزه با معضل جهانی پولشویی عبارت است از «پیمان نامه مبارزه با جرم سازمان یافته فراملی».

این پیمان نامه در دسامبر ۲۰۰۰ توسط سازمان ملل تدوین شد. براساس ماده یک این پیمان نامه، هدف از تدوین آن تقویت همکاری به منظور پیشگیری و مبارزه موثرتر با جرایم سازمان یافته است. ماده ۵ این پیمان نامه، مشارکت در گروه جرائم سازمان یافته را جرم اعلام کرده است و ماده ۶ آن نیز پولشویی عواید حاصل از جرم سازمان یافته را جرم شناخته است.

در تعریف جرم پولشویی در پیمان نامه مزبور بر ارتباط جرائم منشا مربوط به قاچاق موادمخدر و نیز ارتباط جرم پولشویی با جرائم سازمان یافته در سطح بین المللی تاکید شده است. در موارد ۷ و ۸ این پیمان نامه تدابیری برای مبارزه با پولشویی و همچنین مجازاتهایی برای فساد مالی پیشنهاد شده است. ————— طور کلی نکته مشترک تمام اقدامات بین المللی انجام یافته برای مبارزه با پولشویی، توجه و تاکید بر عوامل حاصل از جرم به عنوان مهمترین انگیزه برای ارتکاب انواع جرائم و فعالیتهای مجرمانه است.

نکته مهم و قابل توجه این که تحقیقات و بررسیهایی که تا به حال در مجامع اسلامی در مورد جرم پول شویی صورت گرفته است، عمدتاً از منظر اسناد بین المللی و حقوق موضوعه و فقه و ضعی بوده و کمتر به مسائل فقهی و شرعی این جرم پرداخته شده است. بویژه احکام کیفری این جرم از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان، مورد بحث قرار نگرفته است. شاید علتش هم این باشد که جرم انگاری و کشف جرم پول شویی ظاهراً با بسیاری از قواعد و اصول مسلم فقهی و حقوقی مغایرت دارد مانند قاعده ید، سلطنت؛ صحت؛ و... و اصل برائت؛ ممنوعیت تجسس در حریم خصوصی افراد و... و لذا ضروری می نماید این جرم از منظر فقه اسلامی و قانون پاکستان مورد بحث و بررسی جدی قرار بگیرد.